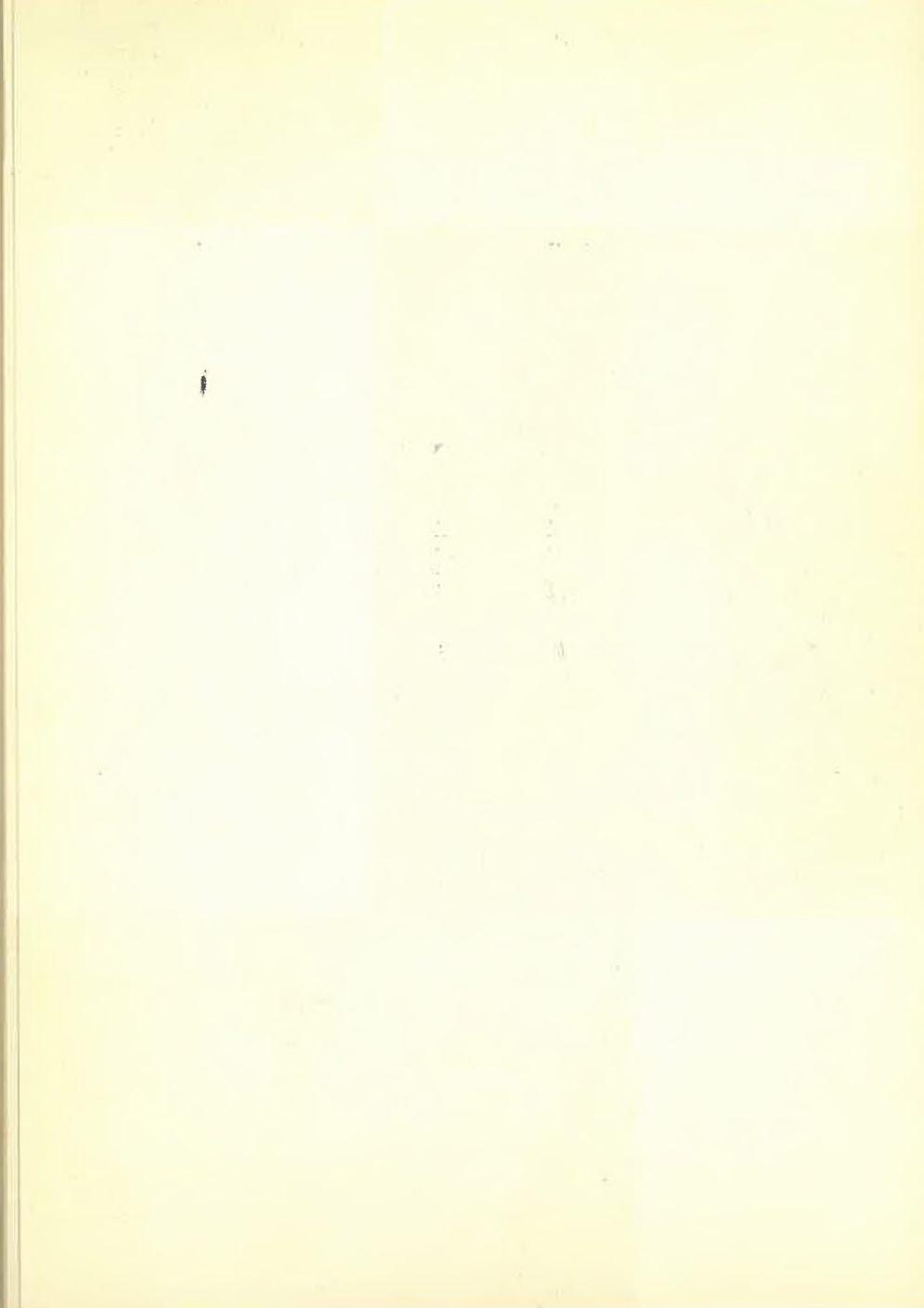

příloha

3

Praha 1973

Textová příloha Divadelní výchova č. 3

Natalia S a c o v á - Sergej R o z a n o v

Č E R N O U Š E K A O P I Č K A

Pantomima pro menší děti se slovním doprovodem Dobré Černošky

Překlad Lída Zemanová, úprava
pro dětské soubory Zdena Josková

Ústav pro kulturně výchovnou činnost - útvar zájmové umělecké
činnosti

Praha 1973

"Pantomima pro menší děti" - ČERNOUŠEK A OPIČKA - vznikla v roce 1927 v Moskevském divadle pro děti a napsali ji dva čelní pracovníci tohoto divadla. Z nich zvláště Natalia Sacová je zajímavou postavou světového divadelnictví a umění pro děti. Když v roce 1918 jako sotva patnáctiletá hledala práci u přátel svého zesnulého otce, skladatele I. Sace, byla jí zcela nečekaně svěřena samostatná péče o umění pro děti v celé Moskvě. Vrhla se do práce s vervou svých patnácti let i svého dilentantismu, který neví o překážkách a proto je někdy i snadno zdolává, a v krátké době založila první specializované divadlo pro děti na světě. Skoro by se dalo říci, že divadlo pro děti vynalezla. Ani po devíti letech práce na tomto úseku, po mnoha obtížích, vznikajících jak z tehdejší situace rodičů se sovětského státu, tak z běžných malicherností a lidských zlomyslností, neztratila ve svých již čtyřicetiletých letech vynalézavost, originalitu a tvořivost. Spolu s pedagogem a divadelníkem Sergejem Rozanovem se zabývala v té době hledáním divadelního tvaru nejpoutavějšího a nejpřístupnějšího pro dětské diváky. Jedním z výsledků tohoto hledání je pantomima kombinovaná s vyprávěním. Černoušek a opička má svůj průkopnický význam i pro české dětské divadlo - Pražské dětské divadlo Míly Mellanové, první specializované profesionální divadlo pro děti u nás, ji uvedlo hned ve své první sezóně 1935/36.

Jen tato historická fakta, byť jakkoli zajímavá a poutavá, by nás však asi sotva přiměla k vydání textu. Jestliže Natalia Sacová i Míla Mellanová volily tuto formu komentované pantomimy vycházejíce z vnímavosti a zájmů dětských diváků, my vycházíme z pólu opačného (i když tím první hledisko nijak nevylučujeme ani nepopíráme) - ze zájmů, dovedností i z charakteristických rysů dramatického projevu hrajících dětí. Je to hříčka přímo stvořená pro plné uvolnění pohybového projevu dětí, pro použití akrobatických prvků, pro uspokojení dětské záliby v honičkách i závodivých hrách i v cirkuse. Nakolik se možnosti dané scénářem uplatní a rozvinou, záleží na vedoucím, na nápaditosti dětí, na jejich tělesné zdatnosti a obratnosti.

Černoušek a opička má pro dětský soubor ještě další výhodu - postavu vypravěčky, Dobré Černošky (může to ovšem být i vypravěč, Dobrý Černoch). Tato postava dává možnost zcela přirozeným způsobem udržovat

tvár představení i jeho rytmus, aby spontánní dětská hra před diváky nerozbředla do neúnosné a třeba i nudné šíře. Tuto postavu je proto nutné svěřit dospělému, bude-li to vedoucí souboru, tím lépe. Ostatní postavy dospělých vystupujících přímo v příběhu, mohou však hrát děti, třeba větší a vyspělejší, protože tu nejde ani o realistický popis skutečnosti, ani postavy nemají náročnou charakteristiku.

Závažnou otázkou každé inscenace Černouška a opičky bude dořešení kombinace pantomimicko-tanečního projevu s průvodním textem. Jistou potíž by hrajícím dětem mohly působit ty pasáže, kdy mezi sebou "jako" mluví a text za ně říká vypravěčka. Zde se zřejmě nabízejí zhruba dvě řešení: buď ponechat Dobré Černošce celý text, jak je napsán, a hrající děti nechat mezi sebou mluvit "umělou" řečí; anebo z textu Dobré Černošky převést nejnutnější repliky na dětské představitele. Tvořiví vedoucí jistě najdou různé další varianty těchto řešení či jejich kombinace, anebo najdou způsob jak přirozeně a bez násilnosti inscenovat předlohu, jak byla původně koncipována a hrána.

Původní text i bezmála čtyřicet let starý překlad nesly stopy své letitosti. Proto jsme pro toto vydání provedli jazykovou revizi i některé škrtky, aby hra byla rozměrem únosná pro dětské představitele. Vypustili jsme i některé prvky, které jsou dobou již zcela překonány. Zejména pak byla vypuštěna kombinace živé hry s kresleným filmem v holičce za únosci opičky. Domníváme se, že toto řešení by působilo nesmírné obtíže provozního a finančního rázu, spoutávalo by dětský projev jako každý zásah techniky do dětského představení, a že nadto v době, kdy děti jsou pravidelně zásobovány znamenitými televizními filmy o exotických zvířatech, ztrácí i své opodstatnění vzhledem k dětskému divákovi.

Red.

Osoby:

Dobrá Černoška

Nagua, černoušek /nejobratnější a nejchápavější ze všech/

Opička

Bengo /obratný a smělý/

Nadža /značně přihlouplý/

Vumba /skotačivá/

Baiba /Tlustá, málo pohyblivá/

Oa /malinká a citlivá/

Nakun /temperamentní a prudká/

Maminka černoška

černoch - šofér

náčelník bělochů

běloška

tlustý běloch

černoušek - nosič

ředitel cirkusu

kuchař

kuchtíci

pražské děti

tanečník

tanečnice

P_r_o_l_o_g

Dobrá Černoška /vyjde před oponu a pokloní se publiku/ Zianu - baru - mura. Narararififu. Dobrý den, dětičky. Jakkap vám říkají? Jak? Cože? Neslyším vás! To víte, už jsem stará. Mně říkají Vun - bai - keilimili - mili - mili. Kumandži Vun - bai - kvi. /Usměje se./ Ale můžete mi říkat Dobrá černoška. To jméno mi daly černošské děti. Povídám jim často pohádky - gun - chi - ak. Ty mají strašně rády. I vám budu vyprávět pohádku - a jakou? No o černoušcích! Černoušci ji budou sami hrát, ale nebudou při tom mluvit. A proč by taky mluvili? Beztoho byste jim nerozuměli, kdyby mluvili černošsky, no ne? /Usmívá se do hlediště./ Mía - ku gua - daita. /Usedne stranou před oponu./ Dobrá Černoška vám všechno vysvětlí. Ale než začneme naši pohádku, seznámím vás s malými černoušky - chcete? Kiaka - gua - dainta!

Nagua /vyjde před oponu a udělá pózu./

Dobrá Černoška: To je Nagua - udatný černošský chlapec.

Nagua /odběhne. Objeví se Bengo a Nadža, po jejich odchodu Vumba./

Dobrá Černoška: Vumba, naše malá černoška. /Tiše k publiku./ Někdy se trochu vytahuje! /Vumba něco zašveholí, pak zmizí za oponu. Vejde Oa./

A tohle je Oa. Je ještě docela malinká a moc se stydí. /Oa zajde a vyjde Nakun./ Zato Nakun je živá a nezkrotná - až moc. /Nakun zajde a předstoupí Baiba./ A tady máme Baibu - panečku, ta je tlustá, co?

Baiba /zakopne, upadne a rychle se odplazí po čtyřech za oponu./

Dobrá Černoška: Ó jemináčku, to je nešika! /Z opony vykukují všechny černošské děti a hlasitě se Baibě smějí./

A teď vám představím hlavní postavu naší pohádky - opičku!

/Opička vyběhne a tančí za zvuků Naguovy píšťalky. Zazní zvonek - Nagua i opička odběhnou./

Slyšíte zvonek? To znamená i u nás v Africe, že pohádka začíná.

/Opona se zvedá./

l. _ _ o _ b _ r _ a _ z

Scéna: Africký prales /vlevo na scéně kaktus/

Dobrá Černoška: Tak tedy: jednoho dne si chtěli černouškové vyjít na lov. Ale každý z nich chtěl být vůdcem výpravy. A tak se začli přít.

Pantomima: /Na scénu vyjdou Bengo a Vumba a hádají se. Hned za nimi se objeví Oa a Nakun, Nadža a Baiba a taky se hádají. Pak se posadí do kruhu, jako by přemýšleli o obtížnosti situace. Vumba vyskočí a prohlašuje se za vůdkyni. Ostatní se jí smějí, a tak uraženě odejde stranou. Oa vyskočí z kruhu a navrhuje, aby zvolili ji, přesto že je maličká. Černoušci ji s nelibostí odmítnou. Pak chce zase Bengo, aby zvolili jeho, o své se hlásí i Nakun, spor se znovu rozhoří a přejde ve rvačku./

Dobrá Černoška: No jo, každý by chtěl být velitelem - to je bída....

Pantomima: /Za scénou se ozve Naguova píšťalka. Černoušci se přestanou prát, nehýbají se ze svých míst a naslouchají./

Dobrá Černoška: To přece píská Nagua!

Pantomima: /Vyjde Nagua a píská na píšťalku. Černoušci se na něj vrhnou, přetahují se o něj a jeden přes druhého mu vypravují příčinu sporu. Nagua je všechny zlehka odstrčí a naznačí jim, že nemůže pochopit, o co jde, budou-li mluvit všichni najednou. A tato otázka přece zaslouží, aby se o ní přemýšlelo./

Dobrá Černoška: Nagua má pravdu, že hádkou se nic nevyřeší - o tom, kdo povede výpravu, se musí vážně přemýšlet.

- Pantomima:** /Nagua vykročí z chumlu černoušků do popředí a hluboce se zamyslí. Černoušci usednou na zem a taky uvažují. Nagua konečně na něco přišel. Přiběhne k ostatním a sděluje jim to./
- Dobrá Černoška:** To je nápad! Černoušci se utkají ve skocích, v zápase a tancích, a kdo zvítězí, bude velitelem lovecké výpravy.
- Pantomima:** /Černoušci s radostí souhlasí. Baiba a Vumba přinesou šňůru, ostatní ustupují stranou a chystají se k přeskočku./
- Dobrá Černoška:** To jsem zvědavá, kdo vyskočí nejvýš.
- Pantomima:** /Černoušci jeden po druhém skáčou přes šňůru./ .
- Dobrá Černoška:** /komentuje/: Bengo, Nakun, Nadža
- Pantomima:** /Všichni provaz přeskočili. Pak vezme Bengo s Nadžou Baibě a Vumbě šňůru a Baiba se chystá ke skoku. Komicky se rozběhne ze všech sil, ale provaz nepřeskočí a natáhne se jak dlouhá tak široká. Vumba se jí posmívá: a to se vychloubala, že skočí nejvýš! Pak chce skočit sama, ale Bengo a Nadža zvednou provaz a Vumba se do něj zamotá. Rozzlobená Vumba poodejde, ostatní se jí posmívají. Oa běží k šňůře, zalekne se však její výšky a vrátí se. Baiba se znovu chystá ke skoku, ale zakopne a upadne. Pak si Oa nařizuje výšku provazu, ale když se chystá přeskočit, Bengo a Nadža rychle zvednou šňůru, přes kterou neočekávaně skočí Nagua./
- Dobrá Černoška:** /je hrdá na jeho obratnost/: Ó, Nagua skočil nejvýš, Nagua vyhrál!
- Pantomima:** /Bengo jde do středu scény a naznačuje, že teď začne zápas./
- Dobrá Černoška:** Pozor, děti! Teď se černoušci utkají v zápase. Pozor! Už to začíná!
- Pantomima:** /Scéna zápasu. Černoušci se potýkají ve dvojicích: Nakun s Vumbou, Nadža a Oa, Bengo s Baibou. Nagua stojí stranou

a pozoruje zápas. První kolo skončilo vítězstvím Nakun, Nadži a Benga, kteří se dávají oslavovat a pak nastoupí k zápasu mezi sebou. Pak zápasí Nagua a Bengou a Nakun s Nadžou. Zápas je ukončen - vítězem je opět Nagua./

Dobrá Černoška: Giu - chi - ach! Nagua všechny porazil. Nagua je vítězem!

Pantomima: /Vumba běží k černouškům a naznačuje, že začíná tanec./

Dobrá Černoška: A teď přijde na řadu tanec.

Pantomima: /Černoušci souhlasí a chystají se k tanci: upravují si šaty, pak jeden po druhém tančí, každý podle svého temperamentu. Naposled tančí Nagua, jehož tancem jsou všichni tak strženi, že ho prohlašují vítězem. Nadža je shromáždí všechny do kruhu, pak Bengo zvolá "Nagua!", zvedá ruku, ostatní rovněž./

Dobrá Černoška: Všichni uznávají, že vítězem je Nagua a že to bude on, kdo povede loveckou výpravu.

Pantomima: /Bengo ráznými kroky přejde na druhý konec scény, vezme do zubů meč a přistoupí k Naguovi, který zuby převezme meč z Bengových úst./

Dobrá Černoška: A tak Bengo odevzdává Naguovi meč, odznak jeho hodnosti.

Pantomima: /Bengo se ukloní Naguovi, jde k černouškům, všichni zvedají ruce, třikrát vyskočí a volají: Nagua, Nagua, Nagua! Ten pak zvedne meč, posadí se a opět povstane. Navrhne černouškům, že než se vydají na lov, že si na něj budou hrát, a že Bengo bude lovenou zvěří./

Dobrá Černoška: Aby se na lov dobře připravili, navrhuje Nagua, aby si na něj nejdříve zahráli. Bengo bude hrát tygra.

Pantomima: /Hra na lov. Černoušci v čele s Naguou se odeberou na jednu stranu jeviště, Bengo na druhou, kde se schová. Pak vystrčí hlavu, rozhlíží se, mává rukama jako prackami a zase zaleze. Nagua v čele hloučku se rozhlíží, dí-

vá se na všechny strany, až "vystopuje zvěř." Dá znamení ostatním, ti zalehnou a plíží se ostražitě kupředu. Z druhé strany vyleze Bengo a napodobuje tygra./

Dobrá Černoška: Á, tygr si vyšel na procházku!

Pantomima: /Bengo se omývá prackou jako tygr, pak jde ke kaktusu a dělá, že ho okusuje./

Dobrá Černoška: /šeptem svěřuje hledišti/: To asi obědvá...

Pantomima: /Nagua s ostatními na chvilku strnou, pak na znamení Naguy vyskočí a začnou honit tygra. Ten utíká, černoušci dělají, jako by po něm stříleli z luku a utíkají za ním. Nagua ho dopadne a hraje, že ho chce udeřit mečem. Ostatní se smějí./

Dobrá Černoška: Dobře to černoušci zahráli!

Pantomima: /Nagua shromáždí černoušky kolem sebe a navrhuje jim, aby si zahráli./

Dobrá Černoška: Jen zahrajte - a nějakou hlučnou! To se tygr poleká!

Pantomima: /Černoušci si sednou k rampě. Berou černošské hudební nástroje a hrají džez - Nagua diriguje. Pak vstane, po něm ostatní./

Dobrá Černoška: A teď se černoušci vydali na opravdový lov.

Pantomima: /Černoušci se ostražitě plíží po čtyřech. Nagua se postaví vpravo, ostatní vlevo. Nagua jim dává pokyny, rozdělují hlídky, černoušci se jeden po druhém odplazí ze scény. Nagua osamí a ostražitě se rozhlíží. Ve chvíli, kdy hledí upřeně do hlediště, se na stromě za ním objeví opička. Dělá na Naguu veselé posuňky, ten ji nevidí a napjatě číhá na kořist./

Dobrá Černoška: Vidíte tu opičku, děti? Chtěla by si s Nagou hrát, ale ten má teď jiné starosti. Chystá se vystopovat zlého tygra - lidožrouta.

Pantomima: /Za Naguou se objevuje tygr. Plíží se pomalu k němu. Nagua ho nevidí. Opička ztrne. Dělá na Naguu výstražné posunůky - Nagua nic. Opička utrhne velký kokosový ořech a hodí ho Naguovi k nohám. Nagua vzhledne, postřehne opiččino výstražné gesto a prudce se otočí, právě ve chvíli, kdy se tygr chystá ke skoku. Vrhne oštěpem proti tygrovi, ale mine ho. Opička se zmocní oštěpu a zažene tygra na útěk./

Dobrá Černoška: Opička je skvělá! Zachránila Naguu před tygrem - lidožroutem!

Pantomima: /Nagua běží k opičce, děkuje jí, pak vezme píšťalku, hraje a tančí s opičkou./

Dobrá Černoška: A tak se Nagua s opičkou spřátelili na celý život.

O p o n a

2. o b r a z

Scéna: Africký venkov. Vlevo je černošská chýše na kůlech, o ni je opřen vysoký žebřík. Stará černošská žena leze po žebříku dolů s velkým hrncem, postaví ho na zem u chýše a naslouchá./

Dobrá Černoška: Stará černošská žena připravila malým dětem něco moc a moc dobrého hm... hm!

Pantomima: /Stará žena okrašluje chýši různobarevnými látkami./

Dobrá Černoška: Vesnice se chystá na oslavu velkého svátku. Na polích uzrála cukrová třtina - jámine - s tou vám bylo práce! Ani si to neumíte představit!

Pantomima: /Černošská maminka poodejde od chýše a se zalíbením pozoruje své dílo. Pak se zahledí do dálky, cloní si oči před světlem - a když zpozoruje černoušky, běží jim s radostí naproti./

Dobrá Černoška: Maminka se ani nemůže dočkat svých dětí!

Pantomima: /Na scénu vběhnou černoušci s kořistí, položí ji k nohám černé maminky a vypravují jí o lovu./

Dobrá Černoška: Jeden přes druhého vypravují, jak se měli na lovu.

Pantomima: /Vumba se vytahuje, ostatní se jí smějí. Bengo ji odstrčí a ukazuje, jak lovil on - prý toho ulovil ze všech nejvíc!./

Dobrá Černoška: Vumba a Bengo se samozřejmě zase vytahují.

Pantomima: /Černoušci obejdou kruhem scénu a kladou kořist kolem chýše. Matka posílá Nadžu a Benga pro nádobu s cukrovou třtinou./

Dobrá Černoška: Pro samé povídání by málem zapomněli na to, že je čas k jídlu.

Pantomima: /Bengo a Nadža přinesou cukrovou třtinu, cestou tajně ulizují a vzájemně se napomínají. Ostatní se usadili do kruhu, matka stojí uprostřed a rozdává placky. Jedna jí zbyla. Ptá se dětí, kdo z nich nedostal./

Dobrá Černoška: Hleďme - jedna cukrová placka zbyla. Jak to?

Pantomima: /Matka počítá černoušky, sebe, placky, pak to kontroluje na prstech, až zjistí, že jeden chlapec schází./

Dobrá Černoška: Kdopak nám to schází? Nagua!

Pantomima: /Černoušci i s maminkou se dají do žalostného pláče, celí schoulení./

Dobrá Černoška: Co když se mu něco stalo, strachují se černoušci!

Pantomima: /Černoušci se dohadují, že ho asi sežrala zvěř. Matka se při té domněnce otřese./

Dobrá Černoška: Ba, už to bude tak. Jistě ho sežral zlý tygr - lidožrout, nařikají černoušci. Nebo ho chytli běloši!

Pantomima: /Černošská maminka se poděsí, bojí se bělochů. I černoušci se strachy krčí pod chýší. Matka jim ukazuje, jak běloši střílejí z pušky./

Dobrá Černoška: Běloši nosí takové dlouhé hole, co z nich lítají hromy blesky. Jak by se jich černoušci nebáli!

Pantomima: /Děti pláčou. V tom se ozve Naguova píšťalka. Všichni přestanou plakat a vyskočí. Na scénu vejde Nagua a opička. Černoušci i maminka jim běží vstříc./

Dobrá Černoška: To je radosti! Nagua se vrací! A kohopak to vede?

Pantomima: /Černoušci si prohlížejí opičku, ta se choulí k Naguovi. Ten líčí, jak ho přepadl tygr a jak ho opička zachránil.

Dobrá Černoška: Hodná, zlatá, odvážná opička! Nebyť jí, kdo ví, jak by to s Naguou dopadlo!

Pantomima: /Nagua skončil své vyprávění, maminka ho políbí a opička chce, aby ji taky políbila. Tak dostane taky pusu a všichni se tomu smějí. Pak usednou do kruhu, Nagua s opičkou dopředu. Maminka jim rozdává znovu placky z nádoby./

Dobrá Černoška: A slavnost cukrové třtiny může konečně začít.

Pantomima: /Při rozdávání se na opičku nedostalo, ta prosí se sepsat rukama taky o placku./

Dobrá Černoška: Že by se na opičku nedostalo?

Pantomima: /Nagua rozlomí placku a dá půlku opičce./

Dobrá Černoška: No proto!

Pantomima: /Černoušci ukusují své placky, matka pak vezme nádobu s cukrovou třtinou a tančí v kruhu s úklony a výskoky klátíc se na všechny strany./

Dobrá Černoška: Jaká by to byla slavnost bez tance! No, černoušci, jak to je? Jak se sází, pěstuje a sklízí cukrová třtina?

Pantomima: /Všichni vyskočí a tančí tanec cukrové třtiny, ukazují jak ji sázeli, ošetřovali a sklízeli./

O p o n e

3. _ _ _ o _ b _ r _ a _ z

Scéna: tropický prales, palmy, kolem nich se vinou liany. Na palmě sedí opička a jí ovoce.

brá Černoška: Dobré chutnání, opičko!

ntomima: /Opička naslouchá, zaslechne nějaký lomoz, poleká se a uteče./

brá Černoška: Čehopak se tak polekala?

ntomima: /Zleva vyjde běloch - náčelník, rozhlíží se kolem doko-la./

brá Černoška: Bodejť by neutekla - kdo v džungli by se nebál bělocha - náčelníka!

ntomima: /Za náčelníkem vyjde běloška, rozhlíží se a přistupuje k bělochovi. Za ní se objeví Tlustý běloch, který popohání malého černouška, vlekoucího těžký náklad kufrů./

brá Černoška: Chudák malý černoušek! Běloši ho zajali, a on teď musí vláčet jejich těžké kufry.

ntomima: /Běloši usednou u velké palmy a v sedě tančí se zdviženými rukama. Černoušek v popředí se na ně hladově dívá. Náčelník ukazuje na hodinky - až zapadne slunce, nasednou na loď a odplují do Evropy./

brá Černoška: Jen co zapadne slunce, nastoupí běloši na loď a pojedou domů.

ntomima: /Běloši otevírají termosky a jedí. Černoušek - nosič je pozoruje - má taky hlad, ale neodvažuje se poprosit o trochu jídla./

brá Černoška: Černoušek má taky hlad - ale copak si toho někdo všimne?

ntomima: /Běloši sklízejí jídlo, naloží své věci černouškovi na záda a rozkáží mu, aby je nesl před nimi. Černoušek se ohýbá pod tíhou nákladu, běloši ho s úsměškem pozorují./

Dobrá Černoška: Všechno naložili na toho malého chlapečka, div že ne celý dům. A ještě se mu ke všemu vysmívají!

Pantomima: /Běloši tancují, napodobující pohyby shrbeného a zavazadly ověšeného černouška, a odcházejí i s ním ze scény. Přichází Nagua s píšťalkou v ústech, hledá opičku a hraje smluvený signál. Opička vyjde zprava shora, křičí na něj a tulí se k němu. Objímají se s Naguou./

Dobrá Černoška: To je radosti! Jako by se sto let neviděli! Takové setkání se musí oslavit - kiaka - gua - dainta!

Pantomima: /Nagua s opičkou se vezmou za ruce a jdou k palmě. Opička vyleze na strom, trhá kokosy a hází je Naguovi, který stojí pod stromem. Pak opička sleze a usedne s Naguou v popředí scény. Loupají plody./

Dobrá Černoška: To je dobrota! Guicha - ach! Ale Nagua ještě nemá dost. Nu což - ať si natrhá!

Pantomima: /Nagua se snaží po lianě vyšplhat na palmu. Opička mu pomáhá. Naguovi to moc nejde./

Dobrá Černoška: /se směje/: Ach, Naguo, jsi ty ale nešika!

Pantomima: /Opička přitáhne Naguu ke stromu, vyhoupne se napřed sama na palmu, pak seskočí níž a přitáhne si lianu, s její pomocí Nagua vyšplhá nahoru. Opička se houpá na lianách, visí za nohy, pak seskočí na zem. Dole zas učí Nagua opičku tancovat./

Dobrá Černoška: To opička je šikovnější! No bodejť! Aby se neuměla opič

Pantomima: /Nagua dělá taneční pohyby a opička je opakuje. Komický tanec. V tom opička spatří píšťalku a odplíží se k ní. Prosí Naguu, aby ji naučil hrát. Nagua vezme opici za ruku, oba usednou a on jí ukazuje, jak se na ni píská. Jednou zapíská Nagua, pak zase opička. Oba se řehťají, až se za břicha popadají. Potom Nagua vstane, protáhne se a chce jít spát./

obrá Černoška: Naguu to nějak zmohlo! Ještě že naučil hrát opičku na píšťalku. Teď mu aspoň může zapískat ukolébavku.

Pantomima: /Nagua přejde vpravo a položí se sedící opičce na kolena. Ta ho hýčká a hraje mu ukolébavku. Z lesa vyjdou běloši a pozorují je. Opička je nevidí a hraje dál. Běloška navrhně bělochům, aby ji chytili a prodali./

obrá Černoška: Opička, která hraje na píšťalku - to už je něco! To by se vám líbilo!

antomima: /Běloška se ukryje za palmu a hází opičce cukrovinky. Ta je nevidí a pokračuje v ukolébavce. Po chvíli přestane hrát a zavětrí./

obrá Černoška: Dobře si to vymysleli - která opička by neměla ráda sladkosti!

antomima: /Opička si všimla cukrovinek a bojuje se dvěma city. Ráda by je ochutnala - ale bojí se vzbudit Naguu. Nakonec se přece odváží. Opatrně položí Naguovi hlavu na zem a jde si pro cukrovinky. Sebere bonbonky, usedne s nimi a začne je z klína pojídat. Běloši ji tiše obklíčí. Vrhnu se na ni, chytanou a odnesou./

obrá Černoška: Naguo, ach Naguo, vzbud se - ukradli ti opičku!

antomima: /Nagua vyskočí na obě nohy, vidí, že opička zmizela. Rozhlíží se, a v dálce zahlédne bělochy, kteří odvádějí jeho přítelkyni. Vrhne se za nimi./

S j í ž d í r e v u á l k a

4. o b r a z

antomima: /Zprava přicházejí před revuálku běloši, vedou svázanou opičku. Za nimi se courá malý černoušek s kufry. Běloši ho hubují, protože očividně zdržuje. V tom vběhne před revuálku Nagua - právě ve chvíli, kdy skupina bělochů už už mizí v levém portále./

Dobrá Černoška: Naguo, pospěš si! Hurá za nimi!

Pantomima: /Nagua se dá do běhu, ale bělochy nedohoní, utekli mu těsně před nosem. Mizí za revuálkou. V pravém portále objeví skupina bělochů ve "sportovním automobilu." St se pomalu sune kolem revuálky. Opička smutně kouká směrem dozadu, vyhlíží Naguu, malý černoušek je skoro sk pod hromadou kufrů na zadním sedadle./

Dobrá Černoška: Je zle - takhle je Nagua nedohoní! Kde by chudák černkluk sehnal v džungli automobil!

Pantomima: /Malý černoušek jakoby náhodou upustí kufr, který vypne z auta. Běloch - náčelník se rozlítí, zastaví auto jde sebrat spadlé zavazadlo. Při tom se rozhlíží dalehledem, jestli nespátří pronásledovatele. V tom se Nagua objeví v pravém portále. Už už by je dohonil, ale běloch nastartuje auto a rychle vyjede z portálu. Nagua se zoufale rozběhne za nimi - auto je vša rychlejší. Tu vyjede z pravého portálu nákladák, říze starým černochem. Nagua stopuje, černocho zastaví, berho a rychle se rozjíždí za uprchlíky./

Dobrá Černoška: Pospíchej, Naguo, do přístavu je to sotva pár kilometrů. A večer běloši odplouvají do Evropy!

Pantomima: /Skupina bělochů se plaví na "parníku". Opička sedí nazádi a pláče. Najednou ožije, začne mávat a prudce otčet kormidlem. Za parníkem, který divoce kličkuje, se objevuje Nagua v malé pramičce a usilovně vesluje. Když dohoní parník, snaží se mu opička hodit lano, ale běl provaz přeříznu, opičku zbíjí a odplují. Nagua vesluje za nimi./

Dobrá Černoška: Chudáček Nagua, už byl skoro u cíle a takhle do dopadu. A běloši mezitím dorazili do Evropy. Usedli do rychlé vlaku a ujížděli i s opičkou neznámými kraji, kde mispalem rostly podivné jehličnaté stromy, v jejichž vět se proháněly veverky. Opička na ně volala z okénka ry

líku, ale veverky jí nerozuměly, a tak sotva vyřídí Naguovy její vzkaz.

A kam se vlastně poděl Nagua? Na velkém nádraží se ukryl do velkého vagónu, plného banánů a pomerančů, stočil se do klubička a usnul.

Když se probudil, stál vlak na hlučném skleněném nádraží. Nagua se vyplížil z vagónu a vyšel do ulic. Všude bylo plno lidí, všichni měli bílé tváře a usmívali se na malého, vyjeveného černouška.

A tak se Nagua ocitl v Praze.

R e v u á l k a s e z v e d á .

5. o b r a z

Scéna: továrna na výrobu čokolády.

brá Černoška: Nagua žije už tři roky v Praze. Tak dlouho už je to, co sem přicestoval. A protože tu neměl ani svou černou maminku, ani černé bratříčky a sestřičky, musel se o sebe postarat sám. Přijali ho v továrně na čokoládu za kuchtíka a protože byl pilný a šikovný, svěřili mu zakrátko dohled nad ostatními kuchtíky.

atomima: /Nagua míchá v kotli čokoládu, jeden kuchtík sype do stroje kakao, druhý lije mléko, třetí míchá v druhém stroji, ostatní vybírají hotovou čokoládu./

brá Černoška: Že si to ale vybral sladké zaměstnání!

atomima: /Vrchní kuchař vyndá ze stroje ohromnou tabuli čokolády a podá ji vedlejšímu. To se opakuje několikrát - pak se ozve zvonek./

brá Černoška: Slyšíte zvonek? Pro dnešek končí práce a začíná zábava!

atomima: /Nagua a kuchaři svlékají zástěry a bílé rukávce. Tančí: vrchní kuchař s měchačkou, ostatní s různými nádobami. Kuchtíci se žertem perou, pak se loučí s Naguou./

brá Černoška: Zítra zase na shledanou, říkají Naguovi.

S j í ž d í r e v u á l k a .

Pantomima: /Nagua vyjde před revuálku, dívá se na hodinky, opře se o portál a čeká./

Dobrá Černoška: Na kohopak Nagua čeká? Proč taky nejde domů?

Pantomima: /Nagua vezme píšťalku, zadívá se na ní a začne smutně hrát./

Dobrá Černoška: Asi mu je v Praze přece jenom trochu smutno.

Pantomima: /Nagua hraje a tančí, napodobuje při tom opičku./

Dobrá Černoška: Jak by ne - stýská se mu po opičce.

Pantomima: /Nagua vyndává z kapsy mapu a připevňuje ji na portál. Píská na píšťalku a hledá na mapě nejkratší cestu do Afriky. Je to tak daleko, že je mu z toho až smutno. Dě se do pláče. Vejdou jeho kamarádi, zdraví ho a diví se, proč Nagua brečí./

Dobrá Černoška: Takhle uplakaného ho jeho pražští kamarádi ještě neviděli. Aby ho přivedli na jiné myšlenky, zvou ho do cirkusu.

Pantomima: /Děti tančí kolem Naguy, rozveselují ho, jedna kamarádka mu nabízí lístek do cirkusu./

Dobrá Černoška: To je něco! Ale Nagua se ani moc netěší - v životě nebyl v cirkuse a nemá ponětí, jak to tam vypadá.

Pantomima: /Děti předvádějí Naguovi, co všechno lze vidět v cirkuse. Nagua se pozvolna rozveseluje./

Dobrá Černoška: Panečku, cirkus! Tam je veselo!

Pantomima: /Děti vezmou Naguu za ruce a sbíhají s ním po schůdkách do hlediště. Naguovi kamarádi způsobně usedají na svá místa, Nagua s lístkem v ruce rozpačitě přešlapuje v uličce./

Dobrá Černoška: Nediňte se Naguovi, děti! V životě nebyl v divadle, ani v kině - natož v cirkuse! Musíme mu prominout, že neví

kudy kam. /Volá na uvaděčku./ Uveďte ho, prosím, na jeho místo! A já mu koupím polárku, ať se mu v cirkuse líbí!

ntomima: /Uvaděčka podává Naguovi polárku a uvádí ho na místo. Nagua se vrtí a pokřikuje na děti, kamarádi ho napomínají./

! Revuálka se zvedá.

6. o b r a z

Scéna představuje cirkus.

Vyjde ředitel cirkusu, mluví s uměleckým přízvukem a posílá do publika hubičky.

ditel cirkusu: Guten Tag, meine Kinder, guten Tag. Teď uvidíte nádcherná cirkus - nejvíc nádcherná cirkus na světě. Máme tu velikolepé chérce a sviřátka, jaká si any nedovedete představit.

Číslo první - Nummer eins! Dovoluji si vám představit slečnu Vrtuli a pana Výfrtku. Zatancujou vám moc prima tanec!

ntomima: /cirkusový tanec - po jeho skončení vejde ředitel./

ditel cirkusu: Číslo truché - Nummen zwei! Teď tóprý pozor! Uvidíte našeho nejlepšího čísla - dyvokou africkou opičku!

ntomima: /Smutně a sklesle se přišourá oblečeně opička. Tančí s ředitelem. Během tance mu opička vyskočí na rameno a dívá se do hlediště. Nagua ji od začátku napjatě sleduje, pak se posadí na zábradlí lože a zahraje na píšťalku melodii, kterou hrával v lese. Poznal svou opičku. Hned za prvních zvuků píšťalky uteče opička do hlediště, které se v tu chvíli osvětlí, a vyleze k Naguovi do lóže. Nagua ji mockrát objímá. Ředitel hvízdá na píšťalu, gestikuluje a volá: Halt! Halt! Copak je to? Ale Nagua s opičkou i kamarády utečou./

Ředitel: Oponu! Rychle dolů oponu!

O p o n a p a d á .

V hledišti opět zhasne, před oponou vyjde Dobrá Černoška.

Dobrá Černoška: Jak by mohl ředitel cirkusu vědět o starém přátelství černouška a opičky? Nu, a teď už naši kamarádi jedou domů, do vlasti, do Afriky! Opičce se v cirkuse pranic nelíbilo, musela nosit těsné šatičky, byla jí zima a měla hlad. I Naguovi se v Praze stýskalo - to víte, děti doma je doma!

Pantomima: /Nagua s opičkou i pražskými dětmi vycházejí před oponu. Loučí se, objímají, děti hladí opičku a krmí ji dobrotami. Ozve se vrčení letadla a začne blikat světelný signál: cestující do Afriky - nastupovat!/
.

Dobrá Černoška: Pospěš si, Naguo - letadlo do Afriky už startuje!

Pantomima: /Nagua s opičkou mávají dětem, mávají i do hlediště, zamávají i dobré Černošce./

Dobrá Černoška: Šťastnou cestu, Naguo, šťastnou cestu, opičko! Než zapadne slunce, uvidíte svůj rodný africký les

K o n e c .

